

stichting **nivoz**

Mythes rond traditioneel en vernieuwend onderwijs

Over horizontale en verticale
onderwijsvernieuwing

Hartger Wassink

AOG Onderwijsevent 'De illusie van de prestatiefabriek'

Bunnik, 7 juni 2018

Hoofdpunten

1. Onderwijsvernieuwing in Nederland is een groot succes
2. Geslaagde vernieuwing ontstaat *alleen* in de driehoek leraren-leerlingen-ouders
3. Het gaat niet om *verticale*, maar om *horizontale* onderwijsvernieuwing
4. Dat werkt *alleen* als schoolleiders zich bewust zijn van hun voorbeeldrol

Uitsmijter

- Scholen die dit niet snappen, hebben over enkele jaren een onvoldoende van de Inspectie

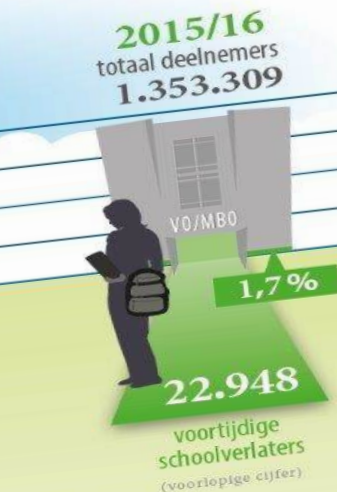
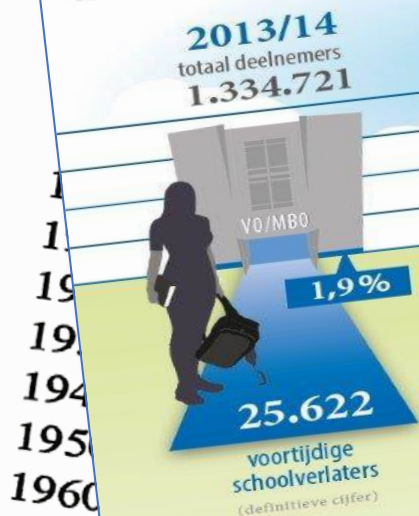
Onderwijs is complex

Het succes van het Nederlandse onderwijs

Van de bevolking
onderwijs

Voortijdige schoolverlaters

Ontwikkeling van het aantal jongeren
tussen de 12 en 23 jaar dat zonder
startkwalificatieniveau het onderwijs verlaat.

iddelbaar

Nederland investeert gemiddeld

OECD. (2014). Public spending on education. Retrieved June 1, 2018, from <https://data.oecd.org/eduresource/public-spending-on-education.htm>

Nederlandse kinderen 't gelukkigst

Life satisfaction among 15-year-old students

Percentage of students who reported a level of life satisfaction of 7 or higher on a scale from 0 to 10

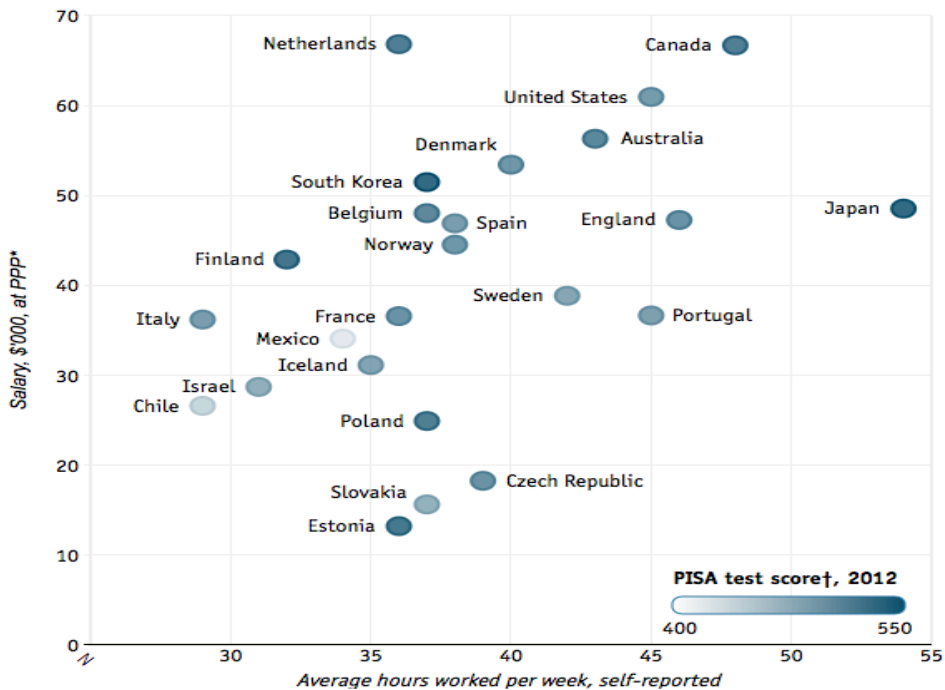
Countries and economies are ranked in descending order of the percentage of students who reported being satisfied with their life (they reported a level of satisfaction with their life of 7 or higher on a scale from 0 to 10).

Source: OECD, PISA 2015 Database, Table III.3.1.

En de leraren dan?

Teaching assistance

High-school teachers' salary and working hours, 2013

Sources: OECD; IMF

* Purchasing-power parity

† Average of reading, maths and science scores for 15-year-olds

The Economist. Do shorter hours or higher wages make better teachers? Teachers' pay and hours worked differ widely throughout the OECD. (2016). Retrieved June 1, 2018, from <https://www.economist.com/graphic-detail/2016/04/26/do-shorter-hours-or-higher-wages-make-better-teachers>

Nederlandse onderwijs een succes

- Meer kinderen dan ooit volgen onderwijs
- Nederland spendeert gemiddeld, haalt bovengemiddelde resultaten
- Kinderen zijn 't gelukkigst
- Leraren verdienen goed en werken een gemiddeld aantal uren
- ...is er dan niets aan de hand!?

Onderwijsontwikkeling sinds 2008

Onderwijsontwikkeling sinds 2008

- Basisvorming, Studiehuis en vmbo mislukt
- Nieuwe, gouden standaard voor onderwijsvernieuwing:
 - Wetenschappelijke onderbouwing
 - Breed draagvlak onder leraren
- Klopt dat wel?

Basisvorming? Studiehuis?

Duurzame onderwijsontwikkeling

- Ontstaat in de ‘gouden driehoek’ leraren – leerlingen - ouders
- Hoeft niet (kan niet?) eerst wetenschappelijk bewezen te worden
- Maar is vaak wel onderbouwd met wetenschappelijke inzichten

Wat is dan nog het probleem?

- Nadruk op presteren werkt averechts
- Leerlingen ongemotiveerd
- Ongelijkheid neemt toe
- Werkdruk leraren onaanvaardbaar hoog
- Lerarentekorten lopen op
- (On)betaalbaarheid van het systeem

Kan het beter?

- Van verticale onderwijsvernieuwing...
 - Steeds hogere cijfers, steeds beter rendement
 - Steeds meer selectie en ‘zorg’
 - Steeds meer stress en steeds minder motivatie
 - Steeds beter laten leren
- ...naar horizontale onderwijsvernieuwing
 - Meer betekenisvol en rechtvaardig
 - Kansen geven en insluiten
 - Recht doen aan het mens-zijn van leerlingen en leraren
 - Steeds beter laten ‘mensen’

Het jaar 2013

De mens (opnieuw) centraal

- Van object naar subject
- ‘Terug naar Rousseau?’ Nee, bovendien...
- Begeleiden naar volwassenheid
- Kwalificatie, socialisatie en...
- Persoonsvorming –> subject-ificatie

De leerling als mens

- ‘Volwassen in de wereld staan’
- Leraar én leerling zijn ...
 - ...in staat tot creativiteit
 - ...in staat tot redelijkheid
 - ...in staat tot verantwoordelijkheid
 - ...toegerust voor hun ontwikkeling
- Helpen eigenheid te vinden, door oriëntatie op de wereld om hen heen

Dat vraagt voorbeeldrol

- *Hoe kunnen we onderwijs betekenisvoller maken? Rechtvaardiger? Meer inclusief?*
- *Welke verantwoordelijkheid vraagt dat van mij? En kan ik van jou vragen?*
- *Welke redelijkheid kan ik tonen? En verwachten?*
- *Hoe kan ik creativiteit de ruimte geven?*
- Vragen voor de schoolleider aan de leraar
- ...en voor de leraar aan de leerling!

Conclusie

- Verticale vernieuwing is voorbij het hoogtepunt
- Horizontale onderwijsvernieuwing stelt de mens centraal
- Niet (nóg) beter laten leren, maar beter leren mensen
- Nieuw inspectiekader 2017
- Van basiskwaliteit naar 'extra kwaliteit'
- Van slogans naar 'borging'
- Scholen die dit verhaal niet snappen, hebben over een paar jaar een onvoldoende

Slotoverweging en Afsluiting

#aogonderwijsseminar18

borreltijd

#aogonderwijsseminar18

